

Forum Standaardisatie

Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 96810
2509 JE Den Haag

www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau Forum Standaardisatie		
Datum:	27-03-2015	Versie	1.0
Betreft:	Overzicht reacties openbare consultatieronde SKOS		
Bijlagen:	<ol style="list-style-type: none">1. Reactie Stuurgroep Semantisch Model e-Factuur (SMeF)2. Reactie CROW3. Reactie DUO/Kennisnet/OCW4. Reactie Kamer van Koophandel5. Reactie CLARIN6. Reactie ICTU		

1. Reactie Stuurgroep Semantisch Model e-Factuur (SMeF)

Datum
27-03-2015

Van: Folmer, Erwin

Verzonden: woensdag 25 februari 2015 20:41

Aan: Forum standaardisatie

CC: Julianus, Jan

Onderwerp: input openbare consultatie

Beste Forum Standaardisatie,

Met interesse hebben we de openbare consultatie van 12 februari 2015. In deze consultatie vraagt u om een reactie op de expertadviezen.

Bij deze willen we graag reageren op het expertadvies betreffende SKOS. Het expertadvies is een helder en begrijpelijk verhaal. We ondersteunen dan ook graag dat SKOS wordt opgenomen op de Pas-toe of Leg-uit lijst. SKOS is onderdeel van de "Linked Data" – familie van standaarden waarmee data interoperabiliteit (over sectoren heen) wordt nagestreefd. Een streven dat we vanuit e-facturatie natuurlijk van harte toejuichen. Mogelijkerwijs was het nog beter geweest om Linked Data integraal wordt opgenomen op de pas-toe of leg-uit lijst, inclusief een handleiding hoe linked data is in te zetten in verschillende overheidsgebieden waar interoperabiliteit een groot issue is: zoals in de wereld van e-facturatie. Wij zien de opname van SKOS als een mooie eerste stap voor meer Linked Data, en we hopen dat het Forum Standaardisatie ook de vervolgstappen gaat zetten of gaat stimuleren.

Echter wij hebben wel 1 verzoek tot wijziging voor het functioneel toepassingsgebied. Deze is op dit moment dusdanig geformuleerd dat je het zou kunnen lezen dat het SMeF (ook opgenomen op de pas-toe of leg-uit lijst) ook binnen dit toepassingsgebied zou vallen, en daardoor omgezet zou moeten worden in SKOS. Dat kan niet de bedoeling zijn, en om deze verwarring te voorkomen stellen we een eenvoudige oplossing voor:

Aanpassing van deze zin in het functioneel toepassingsgebied:

SKOS bouwt voort op RDF en is niet bedoeld als vervanging van eXtensible Business Reporting Language (XBRL; Elektronisch verkeer dat te kenmerken is als verantwoordingsverkeer waarin financiële informatie de kern vormt) en Semantisch Model e-Factuur (SMeF; voor elektronisch factureren), welke beide een ander functioneel toepassingsgebied hebben.

Daarmee wordt elke verwarring voorkomen. Uiteraard willen we daarbij niet belemmeren dat SKOS wordt opgenomen op de lijst.

Met vriendelijke groet,

Erwin Folmer (voorzitter stuurgroep SMeF)

Jan Julianus (Min EZ - beleidsopdrachtgever SMeF)

Datum
27-03-2015

2. Reactie CROW

Van: Jansen, P.Ph.

Verzonden: dinsdag 10 maart 2015 12:08

Aan: Forum standaardisatie

Onderwerp: RE: Openbare consultatie Digikoppeling, DMARC, SKOS en ISO27001/2

Geacht Forum c.s.,

De openbare consultatie over de onderstaande standaarden is jl. vrijdag besproken in de VISI Technische Commissie. Namens de TC wil ik de volgende reactie aangeven op alle vier de standaarden tegelijk.

(het is wellicht een beetje met een 'vormfout' omdat ik niet het consultatiedocument gebruik, met mijn excuses daarvoor, maar ik vertrouw erop dat het commentaar niettemin serieus wordt genomen)

De TC acht het hoogstwaarschijnlijk dat de onderstaande standaarden (grote) raakvlakken of zelfs overlap hebben met de VISI Open Standaard. De TC vindt het belangrijk dat wordt nagegaan in hoeverre die raakvlakken/overlap bestaan. Wij denken dat Forum dat zou moeten initiëren. De TC wil vervolgens zelf ook wel energie steken in een eventuele afstemming of harmonisatie.

Aan Forum wordt ook gevraagd om na te (doen) gaan of en in hoeverre de beheerders van onderstaande standaarden VISI wellicht zouden kunnen adopteren in hun standaard. VISI is weliswaar ontwikkeld vanuit de bouw, maar niets staat in de weg om VISI ook in andere sectoren/industrieën te gebruiken.

Ten slotte vraagt de TC zich af of de nieuwe Digicommissaris een rol zou kunnen (misschien wel moeten?) spelen in de eventuele afstemming van al deze standaarden. In de TC is afgesproken dat de voorzitter, dr. Hans Mulder, dit zal aankaarten dat bij Bas Eenhoorn. De suggestie van de TC is dat Forum dat van haar kant ook doet. Dan wordt dit hopelijk met succes vervolgd.

Met vriendelijke groet,

namens de VISI Technische Commissie

Paul Jansen
projectmanager

3. Reactie DUO/Kennisnet/OCW

Datum
27-03-2015

Van: Groot Roessink, Gerald

Verzonden: donderdag 12 maart 2015 20:32

Aan: Forum standaardisatie

Onderwerp: 'Consultatieprocedure SKOS'

Dag

Hierbij reviewcommentaar na afstemming met centrale spelers uit de sector onderwijs.

Gerald Groot Roessink

Dienst Uitvoering Onderwijs

1. *Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig in de paragrafen 1.5. t/m 1.7 van het expertadvies ('samenstelling expertgroep', 'toelichting SKOS' en 'relatie met andere standaarden'), gezien vanuit het doel van het document (het Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting)?*

→ *Reactie DUO/Kennisnet/OCW*

Wat wij nog een klein beetje onbevredigend vinden is de relatie met OWL, de geformaliseerde tegenhanger van SKOS. We hebben het dan niet meer over taxonomieën maar over ontologieën. Wij vragen ons af of op dat terrein standaardisatie-activiteiten plaats vinden en zo ja waar.

[..]

4. *Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake de toegevoegde waarde? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]?*

→ *Reactie DUO/Kennisnet/OCW*

Wij delen de gesignaleerde behoefte om waardenlijsten, begrippenwoordenboeken en degelijke op machineleesbare manier te ontsluiten en onderschrijven de toegevoegde waarde van SKOS. SKOS is in de onderwijssector inmiddels geen onbekende. Wij verwachten ook veel van het met SKOS publiceren van samenhang tussen verschillende en soms deels overlappende begrippen in verschillende domeinen.

4. Reactie Kamer van Koophandel

Datum
27-03-2015

Van: Rob Spoelstra

Verzonden: vrijdag 13 maart 2015 10:57

Aan: Forum standaardisatie

Onderwerp: Openbare consultatie standaarden SKOS, DMARC, SPF, Digikoppeling

Hallo,

Hierbij de antwoorden van KvK op de openbare consultatie SKOS, DMARC, SPF en Digikoppeling 3.0. Een reactie op ISO 27001/2 komt nog.

Groeten,

Rob Spoelstra

-
- Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig in de paragrafen 1.5. t/m 1.7 van het expertadvies ('samenstelling expertgroep', 'toelichting SKOS' en 'relatie met andere standaarden'), gezien vanuit het doel van het document (het Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting)?*
Antwoord: Nee
 - Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde functionele toepassingsgebied? [paragraaf 2.1 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde organisatorische werkingsgebied? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake de toegevoegde waarde? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake het open standaardisatieproces? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake het draagvlak? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met de constatering en conclusies van de expertgroep inzake de bevordering van de adoptie door opname op de lijst? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum met betrekking tot opname van SKOS op de 'pas toe of leg uit'-lijst? [Advies aan het Forum]*
Antwoord: Ja
 - Bent u het eens met de adoptie-aanbevelingen van de expertgroep aan het Nationaal Beraad Digitale Overheid? [paragraaf 3.5 van het expertadvies]?*
Antwoord: Ja
 - Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen die aan het Forum en Nationaal Beraad Digitale Overheid zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van deze standaard op de lijst met standaarden?*
Antwoord: De relatie met andere standaarden, m.n. RDF en OWMS zou nader moeten worden aangegeven, enerzijds m.b.t. overlap en anderzijds m.b.t. implementatieevolgen.

5. Reactie CLARIN

Datum
27-03-2015

Van: Menzo Windhouwer2

Verzonden: woensdag 11 maart 2015 14:34

Aan: Forum standaardisatie

CC: Folkert de Vriend - Nederlandse Taalunie

Onderwerp: Openbare consultatie voor de standaarden Digikoppeling, DMARC, SKOS en ISO27001/2

Goedemiddag,

Op basis van mijn lidmaatschap van het Standards Committee van CLARIN [1], een Europese onderzoeksinfrastructuur voor talige data, ben ik gevraagd feedback te geven m.b.t.SKOS.

Binnen de CLARIN infrastructuur wordt SKOS op dit moment ingezet voor twee services:

- de CLAVAS vocabulary services [2]

- de CLARIN concept registry [3]

Beide hebben als doel interoperabiliteit te bevorderen en de kosten van (handmatige) alignment te voorkomen.

Verder is SKOS ook een kandidaat om door CLARIN aanbevolen te worden [4, 5].

Hieronder feedback op de specifieke vragen in de consultatie.

Vraag 1: SKOS is laagdrempeliger dan een formele specificatie zoals OWL, waarbij bijvoorbeeld de open world assumption het lastiger kan maken domein experts direct bij de specificatie te betrekken.

Vragen 2 t/m 9: mee eens

Vraag 10: zie hierboven m.b.t. het gebruik van SKOS en de aanbevelingen van CLARIN.

mvg

Menzo Windhouwer

[1] <http://www.clarin.eu>

[2] <https://openskos.meertens.knaw.nl/clavas>

[3] <https://openskos.meertens.knaw.nl/ccr/browser>

[4] <http://clarin.ids-mannheim.de/standards/views/view-spec.xq?id=SpecSKOS>

[5] <http://www.clarin.eu/sites/default/files/Standards%20for%20LRT-v6.pdf>

--

www.meertens.knaw.nl/cms/medewerkers/144709-menzowi

6. Reactie ICTU

Datum
27-03-2015

Van: Marco Aarts

Verzonden: maandag 23 februari 2015 12:22

Aan: Forum standaardisatie

Onderwerp: RE: Openbare consultatie voor de standaarden Digikoppeling, DMARC, SKOS en ISO27001/2

Ha Lancelot

Geen commentaar behalve dat ik het goed vind dat SKOS op de lijst komt.

Met vriendelijke groet

Marco